

Statsbudsjettet 2018

Innspill til Stortingets familie- og kulturkomite om Prop. 1 (2017-2018) Kulturdepartementet.

Spekter er tilfreds med at regjeringen i statsbudsjettet anerkjenner at det er viktig å ivareta små og store kunst- og kulturinstitusjoner som bidrar til kontinuerlig kunst- og innholdsproduksjon og formidling av høy kvalitet.

Kulturinstitusjonene må sikres gode, forutsigbare rammebetingelser, som gjør dem i stand til å drive innovasjon og organisasjonsutvikling i takt med samfunnsutviklingen, digitaliseringen, endrede brukermønstre og publikumskrav.

Svært mange av institusjonene (teatrene, orkestrene, Den Norske Opera og Ballet, NRK) har tatt ansvar for å sikre økt grad av forutsigbarhet i rammebetingelsene gjennom å få på plass en ny pensjonsordning. Regjeringen anerkjenner dette arbeidet i statsbudsjettet, men innsatsen motsvares ikke med kompensasjon for pris- og lønnsvekst. Institusjonene rammes av regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform, som Spekter mener er lite treffsikker. Reformen treffer også de virksomheter som allerede har gjort en betydelig egeninnsats for å sikre effektiv drift.

Allemennkringkastingstilbudet forutsetter tilstrekkelig finansiering

NRK har i sitt forslag til regjeringen bedt om at kringkastingsavgiften økes med 55 kr (eks. mva) for å videreføre og utvikle allmennkringkastingstilbudet i 2018. Forslaget forutsetter en fortsatt effektivisering og rasjonalisering av virksomheten. En begrenset økning med 50 kr vil forsterke dette kravet ytterligere. Det er videre grunn til å minne om at NRKs forslag er basert på at antallet lisensbetalere opprettholdes. Andelen norske husstander uten avgiftspliktig tv-mottaker øker og det er følgelig knyttet større risiko til inntektssiden enn tidligere år.

Nødvendig med endringer i arbeidstidsbestemmelsene

Det er Spekters oppfatning at den største hindringen for mer effektiv drift i offentlig virksomhet, er arbeidstidsbestemmelsene slik disse er nedfelt i Arbeidsmiljøloven.

Spekter mener at arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven må suppleres med Arbeidstidsutvalgets forslag om nye regler for skift/turnus arbeid. I de fleste kunst- og kulturvirksomhetene må man i dag ha avtaler med fagforeninger for å sikre fornuftig drift, for eksempel ved at man gjennomsnittsberegner arbeidstiden over flere uker. Dette kan være hensiktsmessig i tider hvor arbeidspådraget – og oppgavene varierer. Det er for eksempel høy aktivitet i tiden før en premiere i teatrene, mens det er lavere aktivitet i andre perioder. I museene er det høyere aktivitet i turistsesongen om sommeren enn på vinteren.

Som Arbeidstidsutvalget har pekt på, kan det i praksis være krevende å få til avtaler som sikrer hensiktsmessige og fleksible arbeidstidsplaner i virksomheter som har skift/turnusarbeid. Dette gjelder også kunst- og kulturinstitusjonene. I de tilfeller man ikke får til avtaler, fordi det for eksempel stilles urimelige økonomiske krav, må man falle ned på arbeidsmiljølovens hovedregler som er tilpasset dagarbeid. Dette er lite forenelig med driftsbehovene i institusjonene. Arbeidstidsutvalgets forslag om ny lovbestemmelse for skift/turnusarbeid, vil gi arbeidsgiver et større handlingsrom i å lage arbeidsplaner tilpasset driften, dersom man ikke kommer til enighet med fagforeningene.

Arbeidstidsutvalgets forslag vil i tillegg være et viktig bidrag for å redusere behovet for deltid, fordi arbeidsgiver vil få mulighet til å etablere arbeidsplaner som i større grad sikrer at heltidsstillinger blir normen. Dette skyldes at helgearbeidet vil kunne organiseres bedre enn i dag, selvsagt innenfor arbeidsmiljølovens rammer.

Behov for enklere momsregler i kultursektoren

For å sikre et enklere og mer helhetlig regelverk for kultursektoren, vil Spekter igjen ta til orde for at det må innføres en avgiftsplikt med lav sats for scenekunst og musikk. Dette vil gi kultursektoren lavere administrative kostnader og regelverket blir mer oversiktlig og helhetlig. I tillegg unngår man at det oppstår konkurransemessige forskjeller mellom aktører som tilbyr tjenester til publikum i det samme markedet. Spekters museumsmedlemmer rapporterer om en klar arbeidsmessig forenkling etter at de kom inn under avgiftsplikten i 2010.

Behov for mer midler drift og vedlikehold av bygg og infrastruktur

Spekter er fornøyd med at regjeringen i budsjettforslaget omtaler byggeprosjektene for Den Nationale Scene, Carte Blanche og Det samiske nasjonalteatret Beaiivvas som prioriterte prosjekter, og at det bevilges midler til igangsetting av forprosjektering for rehabilitering av Nationaltheatret. Spekter vil også påpeke institusjonenes behov for oppmerksomhet fra myndighetenes side om drift og vedlikehold av byggene over tid. Oslo Economics har på oppdrag fra Spekter konstatert at vedlikeholdsetterslepet på eldre kulturbygg beløper seg til mellom 6 og 13 milliarder kroner avhengig hvilket tidsspenn man legger til grunn. Manglende vedlikehold kan medføre totalreovering som kan bli langt dyrere for staten.

De offentlige rammebetingelsene og tildelingene ivaretar ikke godt nok de behovene som løpende utvikling og vedlikehold av bygningene forutsetter.

Familiepolitikken må bidra til å styrke likestilling og arbeidslinjen

Familiepolitikken skal tjene flere hensikter, og for Spekter er det vesentlig at den også bidrar til å fremme arbeidslivspolitiske målsettinger om høy sysselsetting og likestilling i arbeidslivet. Fjerning av skattekasse 2 er et godt tiltak som vil fremme integrering og likestilling, og utløse en arbeidskraftreserve. Men, regjeringen burde gått lengre, og foreslått også kontantstøtten fjernet. Samtidig burde fedrekvoten igjen vært økt til 14 uker. I forslaget til statsbudsjett fremgår det med all tydelighet at fedre nå tar ut færre antall uker med foreldrepermisjon enn før ordningen ble redusert. På sikt bør det også arbeides for individuelle opptjeningsrettigheter for far, og for flere barnehageopptak for å lette muligheten til å komme raskt tilbake i arbeid.